

Fylkesmannen i Hordaland
Postboks 7310,
5020 BERGEN

Deres ref.

Deres brev av

Vår ref.

200908907/409

Emnekode

ESARK-1130

Dato

070515

ORLI

Vedr. Fylkesmannens behandling av kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland. Utsatt tidsfrist.

Kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland var utlagt til offentlig ettersyn i perioden 2.11.2014 – 16.12.2014. Fylkesmannen fikk på grunnlag av sitt ansvar for samordning av statlige innsigelser utsatt uttalelsesfrist. Denne ble i samråd med fylkesmannen satt til 16.1.2015.

Samordnet uttalelse med statlige innsigelser datert 14.1.2015

Fylkesmannen fremmer generelle innsigelser til planforslaget.

Fylkesmannens saksbehandling utsettes i følge uttalelsen til det foreligger sentral avklaring på temaet flystøy: « ...vi vil avvente sentral avklaring på temaet flystøy før vi kan ta endelig stilling til helheten i planforslaget.»

Fylkesmannen uttaler at: « Det er i tillegg flere andre forhold i planen som bryter med nasjonal arealpolitikk (strandsone, jordvern, samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, detaljhandelsvolum m fl.). Kommunen kan således ikke egengodkjenne hele eller deler av kommunedelplanen,..»

Innsigelsene framsatt 14.1.2015 omfatter etter vår vurdering temaer og løsninger i plankart og planbestemmelser. Ingen innsigelser er rettet mot mangler i konsekvensutredningene.

Etat for plan og geodata 22.1.2015: Forespørsel om presisering av innsigelser

I brevet gjorde vi rede for at vi ikke forventer at eventuelle svar fra KMD vil bli viktige premisser i saken. Planforslaget forholder seg til kraftigste støy i de tre mest aktuelle flystøyprognosene.

På dette grunnlaget ba vi om at innsigelsene ble presisert, jf. kap. 2.3.2 i Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven. Vi vurderer uttalelsens generelle form som klart i strid med retningslinjene.

Fylkesmannen i Hordaland 4.3.2015. Spesifisering av innsigelse

En reell spesifisering av innsigelsene fra 14.1.2015 er tilnærmet fraværende i brevet. Fylkesmannen fremmer ei rekke innsigelser som ikke er nevnt i brev dat. 14.1.2015. Det er ikke naturlig å anse innsigelsene knyttet til KU som en utdyping av innsigelse av 14.1.2015, men som nye innsigelser.

De nye innsigelsene gjelder temaer i konsekvensutredningen som framføres som manglende eller så mangelfulle at Fylkesmannen ikke gis et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å ta stilling den arealdisponering som foreslås i kommunedelplanen.

Vår foreløpige vurdering tilsier at følgende nye innsigelser ble fremmet den 4.3.2015:

1. De foreslåtte nye bolig- og sentrumsområder og barnehage vil ligge i gul flystøysone. Temaet må vurderes nærmere i konsekvensutredningen, bl.a. med vurdering av mulighetene til å oppfylle kvalitetskrav til uteareal, samt konsekvensene av flystøy på lekeareal for barn og unge og flystøy i barnehager. I dette inngår vurderinger av virkningene av menneskers opphold utenfor de støyskjerma arealene.
2. Konsekvensene av å ta i bruk store arealer i LNF-formål utenfor den etablerte byggesonen må utredes i forhold til retningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.
3. Det må foretas en full mobilitetsanalyse med fokus på transportfordeling.
4. Nullutslippsboliger må konsekvensutredes.
5. Alternative løsninger til økt vegkapasitet må utredes.
6. Behov for ny veglenke for Hjellestadvegen og kryssløsninger er ikke tilstrekkelig utredet.
7. Behovet for en ny veglenke fra Flyplassvegen til Birkeland terminal er ikke tilstrekkelig utredet.
8. Omfang av handel i det utvidete sentrumsformålet må utredes og ses i sammenheng med områdereguleringene på nordsiden av Flyplassvegen og Lagunen. Det må utarbeides handelsanalyse.
9. Potensialet for fortetting og transformasjon må være kartlagt ved forslag om omdisponering av verdifull matjord eller dyrkbar mark (Jfr. SBATP pkt. 5.3).
10. Det må utføres en konkret analyse av konsekvensene for verdiene i strandsona av planforslaget sett i lys av statlige retningslinjer for differensiert forvaltning av strandsoner langs sjø.
11. Kommunen må gå gjennom arealbruken i strandsonen inkludert naustområder og småbåthavner i kommuneplanens arealdel, ikke i kommunedelplan.

12. Barn og unges interesser må utredes grundigere, bl.a. må det utredes erstatningsareal for fjerning av eksisterende leirskole i rød flystøysone.

Utredningskravene fra Fylkesmannen er svært omfattende. De vil medføre en betydelig tids- og ressursbruk, som vi anslår vil føre til ca. 2 års forsinket framdrift. De medfører stor ressursbruk i kommunen og store utgifter til innkjøp av konsulenttenester.

Vi vil særlig bemerke at en nærmere utredning av mulighetene til å oppfylle kvalitetskravene på uteareal er ressurskrevende. Slike utredninger skyves vanligvis til lågere plannivå. Behandling på lågere plannivå omtales på generelt grunnlag i rundskriv H-2/14 punkt 2.3.2. siste avsnitt: «Spørsmålet om innsigelse kan stille seg noe ulikt på kommuneplannivå og på reguleringsplannivå. Kommuneplaner avklarer vanligvis arealbruken på et overordnet nivå, mens reguleringsplaner avklarer detaljene og vilkårene for arealbruken. Noen forhold kan det derfor først bli aktuelt å fremme innsigelse til på reguleringsplannivå. Det kan for eksempel gjelde innsigelser begrunnet i kulturminner, barn og unge eller støy og forurensning.»

Også kravet om utarbeiding av mobilitetsanalyse er svært ressurskrevende. Bl.a. må det gjøres nye veg- og trafikkanalyser med trafikkberegninger.

En betydelig forsinket framdrift for kommunedelplanen vil være svært uheldig. Detaljplanforslag i planområdet vil enten hope seg opp eller fremmes i forkant av kommunedelplanen. Investeringene i bybane på strekningen gis redusert nytteverdi. Det dannes grunnlag for å forlenge en uheldig plansituasjon som ingen parter er tjent med.

Det er etter vår vurdering kun en mindre del av de forhold fylkesmannen har påpekt den 4.3.2015 som medfører et behov for supplerende utredninger for å oppfylle utredningsplikten.

Av kap. 2.1.5 i Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter pbl. framgår at:

«..innsigelse skal fremmes så tidlig som mulig og seinest innen den frist som er fastsatt for høringen av planforslaget.... Det er viktig at fristen for innsigelse holdes, av hensyn til effektivitet og forutsigbarhet for myndigheter og private, f.eks. utbyggere som venter på planavklaring før prosjektet kan settes i verk. Innsigelsesmyndigheten og kommunen kan avtale forlengelse av fristen, dersom dette er nødvendig. Spørsmålet om fristforlengelse bør i så fall tas opp så snart det er klart at det er behov for det, og forlengelse bør gis skriftlig. For øvrig bør det legges vekt på tidsbruken og framdriften i innsigelsessaker under hele planprosessen. Det følger også av forvaltningsloven at saker skal forberedes og avgjøres så raskt som mulig».

Bakgrunn for kommunens adgang til å sette frister er behovet for å sikre forsvarlig framdrift i plansaker.

De nye innsigelsene i brev dat. 4.3.2015 kom mer enn 40 dager etter den utsatte tidsfristen. Vi vurderer de nye innsigelsene som ikke rettidig innkommet.

På grunnlag av at Fylkesmannens krav gir en stor og etter vår vurdering unødig ressursbruk, samt at innsigelsene er for sent innkommet, behandles innholdet i de nye innsigelsene som merknader. Uttalelsen vil likevel inngå i grunnlag for vurdering av om utredningsplikten er oppfylt.

Suppleringer til konsekvensutredningene

Noen av manglene påpekt i Fylkesmannens innsigelser vurderes å medføre behov for supplerende utredninger for å oppfylle utredningsplikten. Det vises til vedlagte suppleringer og merknader til KU i vedlegg 1. Utredningsplikten vurderes med dette tillegget som oppfylt.

Frist for spesifisering av Fylkesmannens uttalelse

Vi har den 22.1.2015 gjort rede for at vi ikke vurderer spørsmålene til KMD i henvendelsen fra byråd for byutvikling som vesentlige for behandlingen av planforslaget. Vi kan derfor ikke se grunnlag for å utsette tidsfristen for fylkesmannens endelige uttalelse til planforslaget.

Av hensyn til sakens framdrift ønsker vi primært at fylkesmannens uttalelse foreligger før dialogmøte planlagt 20.5.2015.

Fylkesmannen gis utsatt frist inntil 27.5.2015 for endelig uttalelse med spesifisering av innsigelser.

Konklusjon

Fylkesmannen hadde frist til 16.1.2015 for å legge ned innsigelser. Fylkesmannens nye innsigelser i brev datert 4.3.2015 til konsekvensutredningene er ikke rettidig innkommet.

Suppleringer til konsekvensutredningene og kommentarer til spørsmål som Fylkesmannen har stilt til utredningene framgår i vedlegg 1.

Av hensyn til sakens framdrift ønsker vi primært at fylkesmannens uttalelse foreligger før dialogmøte planlagt 20.5.2015.

Endelig tidsfrist for spesifisering av innsigelser settes til 27.5.2015.

For eventuelle spørsmål kan plansjef kontaktes på telefon 55 56 63 62, eller e-post Mette.Svanes@bergen.kommune.no, eller prosjektleder på telefon 55 56 63 08, eller e-post Ole.Lindas@bergen.kommune.no.

Vennligst referer til saksnummer 200908907 ved videre kontakt i denne sak.

ETAT FOR PLAN OG GEODATA

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

*Ole Roger Lindås - prosjektleder
Mette Svanes - etatsleder/plansjef*

Kopi:

Vedlegg 1   Supplering til konsekvensutredningene